

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce	<i>Bc. Lenka SVOBODOVÁ</i>
Název práce	Rozvíjení aktivity a tvořivosti ve vyučování tématu zlomek v 6. – 7. ročníku ZŠ
Autor posudku	<i>Marie TICHÁ, CSc.</i>

Cíle (stanovení, splnění, reflexe splnění)

Jádrem práce jsou dvě části: teoretická a empirická. Při zpracovávání každé z nich diplomantka vymezila cíl a formulovala otázky, jejichž zodpovězení jí pomůže, podle jejího názoru, cíle dosáhnout.

Cílem teoretické části bylo „vytvořit materiál, který by mohl sloužit jako inspirace učitelům základní školy při cestě k rozvoji aktivity a tvořivosti při vyučování zlomků“

Cílem empirické části bylo zjistit schopnost žáků *samostatně a kreativně řešit úlohy se zlomky* a ověřit předpokládanou *podstatu a příčiny nedostatků* uvedených v teoretické části. S využitím různých pramenů (všechny uvedla) vytvořila, zadala a vyhodnotila nestandardizovaný didaktický test; toto šetření doplnila rozhovorem.

Cíle se diplomantce podařilo splnit na dobré úrovni.

Obsahové části (úplnost, relevance, řazení)

V úvodní části zdůvodnila výběr tématu práce.

Při zpracovávání teoretické části (kap. 2. – 5.) vycházela z naší i zahraniční literatury a prokázala tak schopnost studovat i cizojazyčnou (anglicky psanou) literaturu a vyhledávat informace v různých zdrojích (knížní publikace, časopisy, internet). Seznam použitých zdrojů je uveden. V této části se na základě studia literatury a vlastních zkušeností zaměřila na vymezení a charakteristiku oblastí, ke kterým se práce vztahuje: *Aktivita a tvořivost* ve vyučovacím procesu a *Poznávací proces žáka*. Každou z těchto dvou oblastí konkretizovala pro téma zlomek. Dále se snažila ve zvláštních odstavcích ukázat *příčiny a projevy neporozumění zlomkům*. Zmínila se o *interpretacích* zlomků (vztah část-celek, podíl, operátor, funkční hodnota míry, poměr). Ukázala některé možné cesty rozvíjení porozumění pojmu zlomek; zvláštní část tvoří 24 stran příloh obsahujících náměty pro práci se žáky.

V praktické části (kap. 6.) vysvětlila metodologii provedených šetření. Zdůvodnila modifikaci cíle výzkumného šetření provedenou na základě předvýzkumu (jedná se o legitimní přístup uplatňovaný v kvalitativním výzkumu).

Na základě zjištění z uvedených dvou centrálních částí kriticky posoudila a zhodnotila úroveň splnění cílů v části práce nazvané Závěr. Naznačila v ní i možnosti využití zjištění, ke kterým došla a upozornila na možnosti a potřebné směry dalšího výzkumu.

Odborná část (matematika/didaktika: náročnost, správnost, výstavba, konzistence apod.)

Po prostudování literatury pečlivě zpracovala teoretickou část. Byl patrný posun v kvalitě znalostí; prokázala dobrý přehled literatury vztahující se k tématu práce, schopnost tvořivě a kriticky s literaturou pracovat, utřídit poznatky a snažila se i o vlastní interpretaci.

Zpracování závěrečné verze práce však podle mého názoru negativně ovlivnil spěch. Při zpracovávání zřejmě vlivem nedostatku času bohužel ne vždy v plném rozsahu reagovala na připomínky a na upozornění na nedostatky.

Např. po konzultaci někdy upravila jen část textu, ale část nechala v původním znění, což se stalo zdrojem chyb. Výrazně je to vidět na str. 19, 41. V práci zůstaly některé terminologické

nejednoznačnosti a nepřesnosti. Zřejmě pod vlivem použité literatury nezávažila užívání znaku = místo některého z vyjádření „odpovídá“, „znázorňuje“ a pod. (str. 25, 36, 43, 44, ...).

Praktickou část zpracovala podrobně a přehledně. Charakterizovala použité metody (akční výzkum a smíšený výzkum), analyzovala žákovská řešení včetně rozhovorů se žáky.

Výzkum proběhl ve dvou na sebe navazujících fázích. V každé zpracovala závěry, ze kterých vycházela v další práci.

- Předvýzkum – rozhovory s vyučujícími a šetření s vlastními žáky, které charakterizovala jako akční výzkum.
- Didaktický nestandardizovaný test. Následně hovořila se žáky, tedy jednalo se o jistou formu smíšeného výzkumu – prokázala znalost současných trendů v metodologii výzkumu.

Diplomantka nezůstala u konstatování problémů, které při probírání tématu zlomek mohou nastat, ale snažila se je komentovat a naznačit cesty k jejich odstranění.

Potřebu uvědomit si šíří otázek, ke kterým by se měl vztahovat komentář se nepodařilo vždy v patřičné míře zpracovat. Diplomantka si to uvědomuje a upozornila na tuto skutečnost v Závěru.

Přínos (originalita, použitelnost apod.)

Rozvíjení představ a budování pojmu zlomek je věnována řada článků a monografií. Jedná se o téma, kterému je zvláště ve světě věnována značná pozornost.

Výsledky, ke kterým diplomantka došla, zpravidla potvrzují zjištění z obdobných výzkumů, které se vztahují k tomuto tématu. Některá zjištění jsou originální, znamenají posun ve studiu tématu.

Bohatý výzkumný materiál, který autorka shromáždila, se může stát základem pro další práci.

Formální náležitosti (gramatika, styl, typografie, grafické části, odkazy a citace, celková úprava)

Diplomantka přistupovala ke zpracovávání práce zodpovědně. V průběhu práce bylo možné sledovat posun kladným směrem i v této oblasti. Přesto zůstaly některé nedostatky (zřejmě se je nepodařilo odstranit i v důsledku nedostatku času).

V některých částech práce se projevuje narativní styl vyjadřování. Důsledkem toho je jistá vágnost a nepřesnosti. Někdy snaha neopakovat určité vyjádření vede k matoucím formulacím.

Někde nejsou adekvátně použity určité výrazy, použité formulace mohou být matoucí (str. 18: podstatou úkolu – cílem úkolu), některé formulace jsou „nešikovné“ (např. str. 42 místo „jaké číslo“ by srozumitelnější bylo „které číslo“).

Zdroje (reprezentativnost, relevance, použití)

Součástí práce je poměrně bohatý seznam použité literatury a dalších zdrojů, které ve své práci kriticky využila.

Další poznámky

Autorka pracovala s velkým nasazením. To se projevilo ve značném posunu zvláště v oblasti prohloubení didaktické znalosti obsahu a to jak ve znalosti obsahu, tak jeho didaktického zpracování i schopnosti uplatnění těchto znalostí v praxi.

Vyjádření ke shodám v systému Theses: Žádné shody

Hodnocení: Práce splňuje podmínky kladené na závěrečnou práci. Práci doporučuji k obhajobě.

Datum a podpis autora posudku: 7. 5. 2014